

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

ครอบครัวมีบทบาทในด้านการศึกษาที่สำคัญที่สุดของนักเรียน บิดา มารดา ผู้ปกครอง จึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในด้านการศึกษา โดยการส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่เด็กและผู้ปกครองจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการสนับสนุนการศึกษาของนักเรียนที่บ้านด้วย (นภาพร คงคา หลวง , 2548 : 47)

สถาบันครอบครัวหรือบ้าน คือ จุดเริ่มต้นของการพัฒนาพฤติกรรมของเด็ก เด็กที่เกิดมาไม่ว่าจะเชื้อชาติใด วัฒนธรรมใด หรือศาสนาใดก็ตาม จะเจริญเติบโตขึ้นมาโดยอาศัยพื้นฐานประสบการณ์ภายในครอบครัวทั้งสิ้น (ฉวีวรรณ ถินาวงค์ , 2533 : 83 อ้างถึงใน สมณฑุมล เพ็ชรมณี , 2543 : 3)

ศาสนาอิสลามได้ให้ความสำคัญกับสถาบันครอบครัวนี้มากกว่า 1,400 ปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเน้นถึงบทบาทหน้าที่ของแต่ละสถานภาพในครอบครัว ทั้งฐานะสามี-ภรรยา พ่อ-แม่ ตลอดจนลูกๆ ในฐานะของหัวหน้าครอบครัว อัลลอฮ์ ﷻ ได้กล่าวไว้ในพระมหาคัมภีร์ อัลกุรอาน (เสาวนีย์ จิตต์หมวด , 2535 : 134) ดังนี้

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا قُوا أَنفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا ... ﴿٦﴾

ความว่า “โอ้ผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงปกป้องตัวเจ้าและครอบครัวของพวกเจ้าจากไฟนรก”

(อัลต๊ะหุรุ่ม 66 : 6)

แม่ เปรียบเสมือนโรงเรียนแห่งแรกของลูกและเป็นโรงเรียนประจำตลอดไป เพราะแม่จะเป็นผู้ที่อบรมสั่งสอน ถ่ายทอดวัฒนธรรม ความรู้สึกนึกคิด ฯลฯ ให้ลูก มิใช่ตั้งแต่เกิดจนตาย หากแต่ตั้งแต่ลูกอยู่ในครรภ์ ดังนั้น เมื่อลูกเกิดมา จึงอยู่กับพ่อแม่ว่าจะทำให้เขาเป็นอะไร

เช่นใด ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับกรอบมัสสุนเป็นสำคัญ (เสาวนีย์ จิตต์หมวด , 2535 : 76) ซึ่งสอดคล้องกับวาจาของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ที่กล่าวไว้ว่า (เศกอาลี อีซา , 2554 : 38)

كُلُّ مَوْلُودٍ يُوَلَّدُ عَلَى الْفِطْرَةِ، فَأَبَوَاهُ يُهَوِّدَانِهِ أَوْ يُنَصِّرَانِهِ أَوْ يُمَجِّسَانِهِ

ความว่า “เด็กทุกคนนั้น เกิดมาตามธรรมชาติ ที่บริสุทธิ์ สะอาด และพ่อแม่ของเขา นั้นแหละ ที่จะเป็นผู้ทำให้เขาเป็นยิว เป็นคริสต์ หรือเป็นผู้บูชาไฟ” บันทึกโดย อิมามบุคอรีและมุสลิม

พ่อแม่ มีหน้าที่สอนลูกตั้งแต่เด็กให้ทราบถึงหลักการในเรื่องของอัลลอฮ์ ﷻ และหลักการในเรื่องของเตฮิด(ความเป็นหนึ่งของอัลลอฮ์ ﷻ) และซิริก (การนำเอาสิ่งอื่นมาเป็นภาคีต่ออัลลอฮ์ ﷻ) ในทำนองเดียวกัน ควรแนะนำและพุดถึงหลักการอิสลาม อี้มาน(ความศรัทธา) ความจริงเกี่ยวกับความตาย วันพิพากษา สรวงสวรรค์ และไฟนรกด้วย (ปาริตฉัดด์ ทรศนะสะญะดี 2546 : 19)

สิ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็กคือสิ่งแวดล้อม ดังนั้น บ้านและสมาชิกในครอบครัว คือ สิ่งแรกที่เด็กจะได้เรียนรู้และซึมซับพฤติกรรมต่างๆ อิสลามวางกฎเกณฑ์ในการเลี้ยงดูให้เป็นหน้าที่ของพ่อแม่เป็นลำดับแรก กระทั่งเรียกได้ว่า พ่อและแม่คือแม่แบบในทางพฤติกรรมและความคิดของลูก หากพ่อแม่หลงทาง ลูกก็พลอยหลงไปด้วย (ซอบรี นากา , 2554 : 18-19)

ทั้งนี้เพราะบิดามารดา ได้แนะนำพร่ำสอนพฤติกรรมทุกอย่างให้แก่บุตรธิดาในสิ่งถูกต้องควร ห้ามบุตรธิดาประพฤติหรือกระทำในทางที่ไม่ถูกต้อง เพราะมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะให้บุตรธิดาเป็นคนดี มีคุณธรรม มีชีวิตเจริญรุ่งเรืองในอนาคต (บุญมี แทนแก้ว , 2539 : 207 อ้างถึงใน สมณฑมด เพ็ชรรมณี , 2543 : 3)

การศึกษาอิสลาม เป็นหน้าที่ของมุสลิมทุกคนที่ต้องถือปฏิบัติเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ดังนั้น เยาวชนมุสลิมทุกคนในประเทศไทยต้องได้รับการศึกษาศาสนาอิสลามอย่างเสมอภาค มีความรู้ ความเข้าใจ ยึดมั่น ศรัทธา และปฏิบัติตนตามหลักศาสนาอิสลาม เพื่อเป็นพลเมืองดี มีคุณธรรมและจริยธรรม (กรมวิชาการ, 2546 : คำปรารภ)

การศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งของการพัฒนาประเทศ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ 2551 : 1)

การศึกษามีหลายระดับ แต่ระดับประถมศึกษามีความสำคัญมาก เพราะเป็นรากฐานในการพัฒนาเยาวชนให้มีคุณภาพในอนาคต

การศึกษาเป็นกระบวนการให้และรับความรู้และประสบการณ์ การปรับเปลี่ยนทัศนคติ การสร้างจิตสำนึก การเพิ่มพูนทักษะ การทำความเข้าใจให้กระจ่าง การอบรมปลูกฝังค่านิยม การถ่ายทอดศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมของสังคม การพัฒนาความคิด โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้บุคคลมีความเจริญงอกงามทางปัญญา มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมสำหรับการประกอบอาชีพ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม มีค่านิยมที่ดี และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข (ปรัชญา เวสารัชช, 2545 : 1 อ้างถึงใน นภาพร คงคาหลวง , 2545 : 1)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้กำหนดความมุ่งหมายไว้ในมาตรา 6 ความว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” ซึ่งเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องดำเนินการจัดการศึกษาให้กับราษฎรทุกคน ซึ่งความมุ่งหมายดังกล่าวมีความสอดคล้องกับเป้าหมายของการศึกษาอิสลาม ที่ได้จากข้อสรุปจากการประชุมการศึกษามุสลิมโลกครั้งที่ 1 (First world Conference on Muslim Education) เมื่อปี ค.ศ.1977 ซึ่งจัดขึ้นในเมืองมักกะฮ์ ดังนี้ “การศึกษาคควรมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาบุคลิกภาพของมนุษย์อย่างสมดุล โดยผ่านกระบวนการฝึกอบรมและขัดเกลาด้านจิตวิญญาณ สติปัญญา ความคิดที่เป็นเหตุเป็นผล ความรู้สึก และการรับรู้ทางประสาทสัมผัสของมนุษย์ การใช้กระบวนการฝึกอบรมและขัดเกลาในลักษณะดังกล่าวนี้จะทำให้ความศรัทธาได้ซึมซับสู่บุคลิกภาพของความเป็นมนุษย์ ก่อให้เกิดความรู้สึกนึกคิดที่เชื่อมโยงกับอิสลาม ทำให้สามารถปฏิบัติตามอัลกุรอานและฮัจญ์สุนนะฮ์และพร้อมน้อมนำระบบค่านิยมอิสลามมาใช้ด้วยความเต็มใจและเป็นสุข เพื่อให้สถานภาพแห่งความเป็นตัวแทนของอัลลอฮ์ ﷻ บนพื้นแผ่นดิน (Khalifatullah) ที่ได้รับมอบอำนาจแห่งจักรวาลเป็นที่ประจักษ์ และเพื่อทำให้เกิดการพัฒนาในทุกมิติตามเจตนารมณ์ของอิสลาม ที่สำคัญยิ่ง การศึกษาจะต้องนำไปสู่การมอบหมายคนต่อ อัลลอฮ์ ﷻ ที่สมบูรณ์อย่างแท้จริง” (al-Attas ,1979 : 158 -159 อ้างถึงใน นิเลาะ แวอุเซ็ง , 2551 : 42)

ศาสนาอิสลามถือเป็นศาสนาที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง ดังปรากฏในพระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน ที่ได้ประทานแก่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ เป็นครั้งแรก ดังนี้

أَقْرَأَ بِأَسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ ﴿١﴾ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ ﴿٢﴾ أَلَمْ يَكُنْ لَكَ الْكُرْمُ
 ﴿٣﴾ الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ﴿٤﴾ عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ ﴿٥﴾

ความว่า “จงอ่านด้วยพระนามแห่งพระเจ้าของเจ้าผู้ทรงบังเกิด ทรงบังเกิดมนุษย์
 จากก้อนเลือด จงอ่านเถิดและพระเจ้าของเจ้านั้นผู้ทรงใจบุญยิ่ง ผู้ทรงสอนการใช้ปากกา ผู้ทรงสอน
 มนุษย์ในสิ่งที่เขาไม่รู้”

(อัลอะลัก 96 : 1-5)

และอัลลอฮ์ ﷻ ทรงยกย่องคนที่มีความรู้ให้เหนือกว่าคนที่ไม่มีความรู้ และยัง
 ตรัสต่ออีกว่า คนเหล่านั้นเท่านั้นที่เป็นผู้ยำเกรงต่อพระองค์อย่างแท้จริง ดังปรากฏในพระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน ดังนี้

... قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١﴾ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو
 الْأَلْبَابِ ﴿٢﴾

ความว่า “จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) บรรดาผู้รู้และบรรดาผู้ไม่รู้ จะเท่าเทียมกัน
 กระนั้นหรือ? แท้จริงบรรดาผู้มีสติปัญญาเท่านั้นที่จะใคร่ครวญ ”

(อัลซุหมัร 39 : 9)

... يَرْفَعُ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ ﴿١١﴾

ความว่า “อัลลอฮ์จะทรงยกย่องเทิดเกียรติแก่บรรดาผู้ศรัทธาในหมู่สุเจ้า และ
 บรรดาผู้ได้รับความรู้หลายชั้น...”

(อัลมุนาจาละฮ์ 58 : 11)

... إِنَّمَا تَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ ...

ความว่า “...แท้จริง บรรดาผู้ที่มีความรู้จากปวงบ่าวของพระองค์เท่านั้นที่เกรงกลัวอัลลอฮ์...”

(ฟาฏีร 35 : 28)

เด็กที่มีอายุระหว่าง 7 – 12 ปีเป็นวัยที่อยู่ในวัยการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา การอบรมดูแลตามแนวทางของอิสลามสำหรับเด็กในวัยนี้ พ่อสรุปในสาระสำคัญๆ ได้ดังนี้ (วิทยาลัยอิสลามศึกษา 2535 : 151)

1. การพัฒนาด้านร่างกาย

ร่างกายของเด็กวัยนี้ มีการเจริญเติบโตพัฒนาอย่างรวดเร็ว ร่างกายต้องการปริมาณอาหารและสารอาหารที่พอเพียง ต้องการออกกำลังกายและพักผ่อนที่เพียงพอ จะสังเกตได้ว่าเด็กจะกินจุ เล่นมากอย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย และเมื่อกำลังจะนอนหลับสนิทวดเดียวตลอดทั้งคืน พ่อแม่ ควรดูแลเรื่องจัดหาอาหารที่มีปริมาณและสารอาหารครบถ้วน ซึ่งไม่จำเป็นต้องมีราคาแพง เปิดโอกาสให้เล่นออกกำลังกายในที่ปลอดภัยและเหมาะสมกับวัย และพักผ่อนในที่อากาศบริสุทธิ์

2. การพัฒนาด้านอารมณ์ สังคม และสติปัญญา

การพัฒนาด้านอารมณ์และสังคมเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะช่วยให้คนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม การพัฒนาด้านอารมณ์และสังคมของเด็ก ส่วนหนึ่งอยู่ที่พ่อแม่ พ่อแม่จะต้องระลึกเสมอว่า การกระทำของตนทุกอย่างคือแบบอย่างของลูก ต้องการให้ลูกเป็นคนดี พ่อแม่จะต้องทำแต่สิ่งที่ดีๆ นอกจากนี้ พ่อแม่จะต้องตระหนักถึงการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ที่ถูกต้องแก่ตนเองด้วย มิฉะนั้นจะเป็นแบบอย่างที่ดีไม่ได้

การพัฒนาด้านสติปัญญา หมายถึง การพัฒนาด้านความรู้ทั้งทางศาสนา และพื้นฐานที่จะเป็นงานอาชีพในอนาคต ซึ่งต้องกระทำผ่าน 2 กระบวนการ คือ

2.1 กระบวนการให้การศึกษที่บ้าน คือ ให้การอบรมสั่งสอน

แนะนำ ฝึกฝน ให้กำลังใจ ตลอดจนประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ถูกต้อง ในกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นหน้าที่ของพ่อแม่และทุกคนในบ้าน การจัดสภาพแวดล้อมที่ดี เช่น บริเวณบ้าน มัสยิดและที่สาธารณะในชุมชน จะเป็นบทเรียนทางอ้อมที่ดีแก่เยาวชน ในการพัฒนา

สติปัญญา รวมทั้งความประพฤติ ตามแนวทางของศาสนาอิสลามทั้งสิ้นและผู้ปกครอง ต้องมีบทบาทในการให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในด้านต่างๆ (ปวีณา อ้นสุวรรณ , 2546 : 4) ได้แก่

- 1) ด้านการเอาใจใส่ติดตามผลการเรียน
- 2) ด้านการให้ความรู้เพิ่มเติม
- 3) ด้านการปรับปรุงแก้ไขและซ่อมเสริม
- 4) ด้านการสนับสนุนและเสริมกำลังใจ
- 5) ด้านการจัดหาอุปกรณ์การเรียน
- 6) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้

2.2 กระบวนการให้การศึกษาศึกษาของสถานศึกษา คือ การให้

การศึกษาที่โรงเรียนประถมศึกษา รวมทั้ง โรงเรียนคาทอลิก (ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด) ด้วยสถาบันเหล่านี้จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสติปัญญา ทั้งทางภาคความรู้ ลักษณะนิสัย และทักษะการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ เรียนรู้ภาษา สิทธิและหน้าที่ที่พึงปฏิบัติต่อครอบครัวและสังคม เพื่อให้เยาวชนเจริญเติบโตในทิศทางที่สังคมต้องการ

หากผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการส่งเสริมการศึกษาของนักเรียนตามบทบาททั้ง 6 ด้านและประสานกับทางโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอแล้ว เยาวชนของเราก็จะได้รับการพัฒนาด้านสติปัญญาในทิศทางที่สังคมต้องการ และเชื่อว่าเขาจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่และเป็นมุสลิมที่ดีในอนาคต

บทบาทของผู้ปกครอง สำคัญอย่างยิ่งต่อการศึกษาของนักเรียน ดังที่งานวิจัยของปวีณา อ้นสุวรรณ (2546 : 30) สรุปว่าผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาการทุกด้านของนักเรียนแล้ว ผู้ปกครองยังเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในด้านในการศึกษาของนักเรียน เพราะการที่นักเรียนมีผลการเรียนเป็นอย่างไรมันขึ้นอยู่กับเอาใจใส่สนับสนุนของผู้ปกครอง ผู้ปกครองที่ให้การสนับสนุนและเอาใจใส่ในเรื่องการเรียนของนักเรียนจะทำให้เด็กนักเรียนมีผลการเรียนสูง ส่วนผู้ปกครองที่ละเลยขาดการเอาใจใส่ในเรื่องการเรียนของนักเรียนก็จะทำให้เด็กนักเรียนมีผลการเรียนต่ำ ดังนั้น ผู้ปกครองจึงควรตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ที่มีต่อการศึกษาของนักเรียนด้วยการส่งเสริมให้นักเรียนได้ประสบผลสำเร็จสูงสุดในด้านการเรียน

สำหรับการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงความจำเป็นของประชาชนผู้นับถือศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นอย่างดี ในปี พ.ศ.2518 จึงมีคำสั่งให้มีการสอนศาสนาอิสลามในโรงเรียนประถมศึกษาและให้ดำเนินการตั้งแต่ปีการศึกษา 2519 เป็นต้นไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2543 : 99) และมีการพัฒนาหลักสูตร

อิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตามวิวัฒนาการหลักสูตรอิสลามศึกษาระดับประถมศึกษาในประเทศไทยที่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการ มีดังนี้

1. พ.ศ.2519 หลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ.2519
2. พ.ศ.2523 หลักสูตรอิสลามศึกษาระดับประถมศึกษา พ.ศ.2523
3. พ.ศ.2533 หลักสูตรอิสลามศึกษาในหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)
4. พ.ศ.2537 หลักสูตรอิสลามศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2537) ในหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)
5. พ.ศ.2544 การจัดสาระการเรียนรู้อิสลามศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
6. พ.ศ.2551 การจัดสาระการเรียนรู้อิสลามศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

หลักคำสอนที่ได้จากการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษา หากทำให้เกิดขึ้นในตัวของนักเรียนประถมศึกษาแล้ว จะทำให้นักเรียนเป็นคนดี มีคุณธรรมและเป็นพฤติกรรมที่ดีตัวไปจนเป็นผู้ใหญ่ ดังที่ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2527:27, รุ่งรัตน์ ไกรทอง 2537:1 อ้างถึงใน สมณฤมล เพ็ชรมณี, 2543:3) ได้ศึกษาพบว่า พัฒนาการทางจริยธรรมในบุคคลนั้น จะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วงอายุ 13 ปี และพัฒนาไปถึงจุดคงที่เริ่มตั้งแต่วัยรุ่นตอนต้นและจะคงระดับจริยธรรมนี้ไว้จนเป็นผู้ใหญ่

จากที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่า การส่งเสริมการเรียนอิสลามศึกษาหรือคุณธรรมทางศาสนาของนักเรียนประถมศึกษา เป็นหน้าที่ของผู้ปกครองร่วมกับ โรงเรียนนั่นเอง กระทรวงศึกษาธิการซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต่อการพัฒนาหรือการเตรียมคนออกไปพัฒนาสังคมส่วนรวมของประเทศชาติ จึงได้จัดทำโครงการสามประสานตามอุดมการณ์แผ่นดินธรรมแผ่นดินทอง เพื่อพัฒนาคนทั้งด้านจิตใจ ร่างกายและสติปัญญา ให้ได้ทั้งคนเก่ง (มีศักยภาพ) และคนดี (มีคุณภาพ) โดยใช้ความร่วมมือระหว่างองค์กร บ้าน โรงเรียน และมัสยิดเป็นแกนหลัก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2539 : 66) หากทั้ง 3 สถาบันนี้ได้มีส่วนส่งเสริมการเรียนอิสลามศึกษาหรือคุณธรรมทางศาสนาอิสลามอย่างจริงจัง ก็จะทำให้นักเรียนประถมศึกษา เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีของชาติ มีพฤติกรรม และคุณธรรมที่พึงประสงค์ต่อไป ในจังหวัดสตูล มีงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมการเรียนอิสลามศึกษา ไม่มากนัก ผู้วิจัยในฐานะเป็นข้าราชการครู มีหน้าที่สอนวิชาอิสลามศึกษา ให้แก่นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา ได้ตระหนักถึงความสำคัญของผู้ปกครอง ในการส่งเสริม

การเรียนอิสลามศึกษาหรือคุณธรรมทางศาสนาอิสลาม จึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของ ผู้ปกครอง ในการส่งเสริมการเรียนอิสลามศึกษาของนักเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสตูล ใน 5 ด้าน คือ 1) ด้านการเอาใจใส่ติดตามผลการเรียน 2) ด้านการให้ความรู้เพิ่มเติม 3) ด้านการปรับปรุงแก้ไข และซ่อมเสริม 4) ด้านการสนับสนุนและเสริมกำลังใจ 5) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริม การเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาการส่งเสริมการเรียนอิสลามศึกษาของ นักเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสตูลอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับบทบาทผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนอิสลามศึกษาของ นักเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสตูล

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบระดับบทบาทผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนอิสลาม ศึกษาของนักเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสตูล จำแนก ตามเพศ ความเกี่ยวข้องกับนักเรียน อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ต่อเดือน และภูมิลำเนา

1.2.3 เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมบทบาทผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียน อิสลามศึกษาของนักเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสตูล

1.3 คำถามการวิจัย

คำถามการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1.3.1 ระดับบทบาทผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนอิสลามศึกษาของนักเรียน ประถมศึกษาในจังหวัดสตูล อยู่ในระดับใด

1.3.2 ผู้ปกครองที่มี เพศ ความเกี่ยวข้องกับนักเรียน อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ต่อเดือน และภูมิลำเนา ต่างกัน ระดับบทบาทผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนอิสลาม ศึกษาของนักเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสตูล มีความแตกต่างกันหรือไม่

1.4 ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีความสำคัญและประโยชน์ดังนี้

ด้านความรู้

1. ทำให้ทราบถึงระดับบทบาทผู้ปกครองนักเรียนที่มี เพศ ความเกี่ยวข้องกับนักเรียน อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ต่อเดือน และภูมิลำเนา ต่างกัน ในการส่งเสริมการเรียนรู้อิสลาม ศิษยานักเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสตูล ทั้ง 5 ด้าน

ด้านการนำไปใช้

1. เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้การสอนอิสลาม ศิษยานักเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสตูล
2. เป็นแนวทางสำหรับการทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาและการส่งเสริมการเรียนรู้การสอน อิสลามศึกษาในจังหวัดสตูลต่อไป

1.5 ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาใน โรงเรียนที่เปิดสอนวิชาอิสลามศึกษาใน จังหวัดสตูล จำนวน 18,378 คน โดยผู้วิจัยกำหนดจากจำนวน นักเรียน 1 คน ต่อผู้ปกครอง 1 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาใน โรงเรียนที่เปิดสอนวิชาอิสลามศึกษาใน จังหวัดสตูล จำนวน 392 คน ซึ่งได้มาโดยการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร (Yamane, 1973 : 727-728)

2. ขอบเขตของตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพของผู้ปกครอง

2.1.1 เพศ

2.1.2 ความเกี่ยวข้องกับนักเรียน

2.1.3 อายุ

2.1.4 อาชีพ

2.1.5 ระดับการศึกษา

2.1.6 ระดับรายได้ต่อเดือน

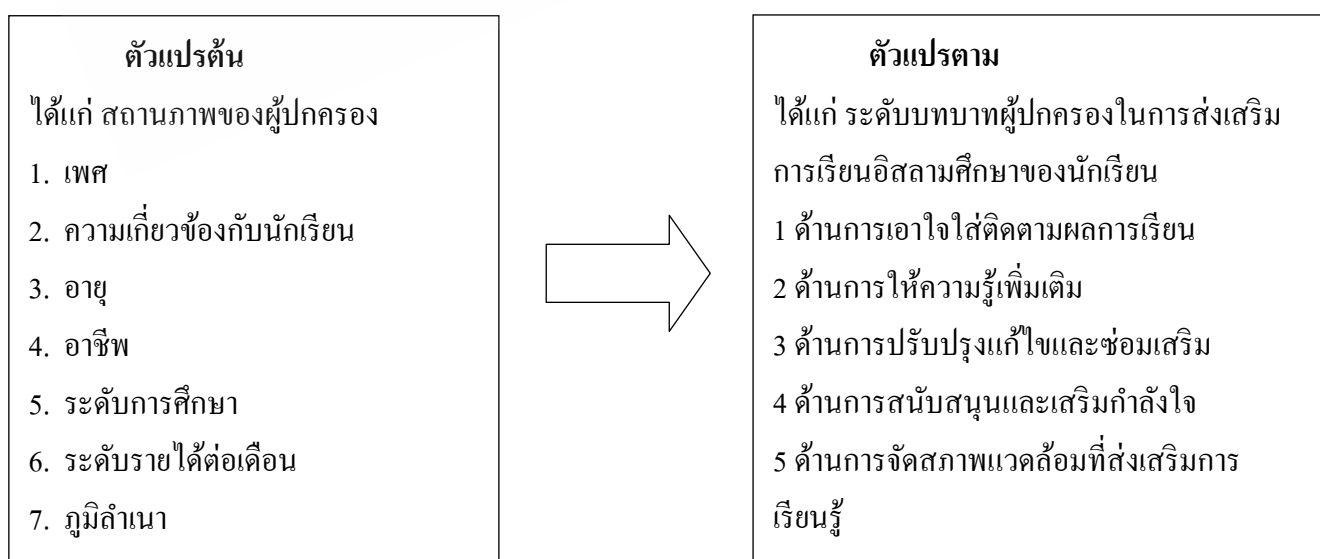
2.1.7 ภูมิลำเนา

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับบทบาทผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้อิสลามศึกษาของนักเรียน ใน 5 ด้าน คือ

- 2.2.1 ด้านการเอาใจใส่ติดตามผลการเรียน
- 2.2.2 ด้านการให้ความรู้เพิ่มเติม
- 2.2.3 ด้านการปรับปรุงแก้ไขและซ่อมเสริม
- 2.2.4 ด้านการสนับสนุนและเสริมกำลังใจ
- 2.2.5 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้

1.6 กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการทราบถึง บทบาทผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้อิสลามศึกษาของนักเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสตูล จึงกำหนดตัวแปร ซึ่งตั้งเคราะห์สรุปประเด็นจากงานวิจัยของ นางปวีณา อ้นสุวรรณ(2546) เรื่อง บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 กรณีศึกษาโรงเรียนสายอักษร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร และจากงานวิจัยของนายจรพงษ์ เพชรเลิศอนันต์ (2536) เรื่อง บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้การสอนวิชาพลศึกษา ในโรงเรียนสาธิตประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร และข้อเสนอแนะจากแนวคิดของ รองศาสตราจารย์ อามีนะห์ คำรงผล (2553:71) ในหัวข้อ ถ้าอยากให้ลูกตั้งใจเรียนและเป็นเด็กที่มีสมาธิ ดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนิยามศัพท์เฉพาะดังนี้

1. ผู้ปกครอง หมายถึง พ่อ แม่ ลูก ปู่ ย่า ตา ยาย หรือบุคคลที่เป็นญาติพี่น้อง ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ปกครองนักเรียนประถมศึกษา เป็นตัวแทนของบ้านในการตอบแบบสอบถาม
2. บทบาท หมายถึง พฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริงของผู้ปกครอง ในการส่งเสริมการเรียนรู้อิสลามศึกษาของนักเรียนประถมศึกษา
3. การเรียนอิสลามศึกษา หมายถึง การจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
4. นักเรียนประถมศึกษา หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาเรียนอยู่ใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล
5. การเอาใจใส่ติดตามผลการเรียน หมายถึง การสอบถามถึงการเรียนและผลของการเรียนวิชาอิสลามศึกษา ติดตามดูความสามารถในการปฏิบัติศาสนกิจของนักเรียน และช่วยทบทวนบทเรียนที่เรียนไปแล้ว
6. การให้ความรู้เพิ่มเติม หมายถึง การช่วยเสริมความรู้ในเรื่องที่นักเรียนกำลังเรียน หรือสนับสนุนให้นักเรียนหาความรู้จากแหล่งวิชาการต่างๆ เช่น ห้องสมุด สื่อมวลชน หนังสือ หรือการไปทัศนศึกษา เป็นต้น
7. การปรับปรุงแก้ไขและซ่อมเสริม หมายถึง การให้คำแนะนำ การใช้อุปกรณ์ประกอบการอธิบาย เมื่อนักเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียน การจัดหาแบบฝึกหัดให้ฝึกหรือจัดหาครูพิเศษให้ตามความเหมาะสม
8. การสนับสนุนและเสริมกำลังใจ หมายถึง การให้คำชมเชยหรือรางวัล เมื่อนักเรียนมีผลการเรียนเป็นที่น่าพอใจและมีการเริ่มฝึกหัดการปฏิบัติศาสนกิจในชีวิตประจำวัน
9. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ หมายถึง การจัดสถานที่ให้เหมาะสมในการทำงานของนักเรียน ให้นักเรียนทำการบ้านอย่างเพียงพอ และจัดเตรียมอุปกรณ์ในการเรียน การค้นคว้า หรือ อุปกรณ์ในการฝึกทักษะในการปฏิบัติศาสนกิจของนักเรียน ให้มีความพร้อมในการใช้ตลอดเวลา